

El llenguatge ^{3/x/1980}

Molt, però molt malament

Són ben coneguts els valors adversatiu (el més usual) i concessiu de la conjunció però. Com a mot adversatiu enllaça dues proposicions o dos membres d'una proposició entre els quals estableix una oposició, que algunes vegades es redueix a una simple restricció de l'element que introdueix respecte al que s'ha dit del primer, amb el qual hi ha una correlació: Es recorda de mi, però no em diu res. Plou, però plou poc. Com a terme concessiu no introdueix una oració sinó que hi figura inserida, normalment entre dues comes: Us ajudarà de bon grat, comptant, però, que vósaltres també hi posareu el coll.

La conjunció però té, a més, un tercer valor, sovint deixat de banda en els tractats gramaticals, però força usual: el valor intensiu o d'insistència. El Diccionari Fabra el recull i l'explica dient «Serveix a vegades (la conjunció però) per a insistir», i l'Il·lustra amb l'exemple M'ha enganyat, però d'una manera indigna, explicació: l'exemple que reproduceix la Gran Enciclopèdia Catalana. Efectivament, «d'una manera indigna» no representa cap oposició o restricció al fet d'haver enganyat algú, sinó que reforça el caràcter negatiu o condemnable d'aquest fet: però, doncs, hi té un valor tot diferent al que tindria en una altra frase com M'ha enganyat, però d'una manera simpàtica. La Gran Enciclopèdia, però, afegeix a aquest exemple transcrit —com hem dit, reproduït del Fabra— un altre que resulta una mica desconcertant: M'ho ha dit, però de mala gana. És difícil de veure en aquest exemple que però serveixi per a insistir: hi veiem, més aviat, un valor adversatiu normal i ens decantem a creure que hi ha hagut un error de classificació del material aplegat per als diversos apartats de Particls.

Alguns publicistes solien usar aquest perod'insistència amb el reforç de la conjunció que, en frases com «Ho han fet malament, però que molt malament», o «Es molt, però que molt important», No creiem pas que aquest reforç, que trobem especialment davant el quantitatiu molt, es pugui considerar lícit, i sembla que cal veure-hi la influència d'aigun model estrany. No l'hem trobat mai, si més no, en textos de bons autors i seria segurament erroniat de prescindir-ne. Dient, simplement, Ho han fet malament, però molt malament, o de És molt, però molt important, ja expresssem per mitjà de la conjunció però un emfasi suficient, que no necessita cap reforç suplementari.